HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

20 ianuarie 2022*

„Trimitere preliminară – Spațiul de libertate, securitate și justiție – Politica privind imigrarea – Directiva 2003/109/CE – Articolul 9 alineatul (1) litera (c) – Pierderea statutului de resortisant al unei țări terțe rezident pe termen lung – Absență de pe teritoriul Uniunii Europene timp de douăsprezece luni consecutive – Întreruperea acestei perioade de absență – Ședere neregulate și de scurtă durată pe teritoriul Uniunii”

În cauza C-432/20,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Verwaltungsgericht Wien (Tribunalul Administrativ din Viena, Austria), prin decizia din 28 august 2020, primită de Curte la 14 septembrie 2020, în procedura

ZK,

cu participarea:

Landeshauptmann von Wien,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna A. Prechal (raportoare), președinta Camerei a doua, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a treia, domnii J. Passer și F. Biltgen, doamna L. S. Rossi și domnul N. Wahl, judecători,

avocat general: domnul P. Pikamäe,

grefier: domnul D. Dittert, șef de unitate,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 15 iulie 2021,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru ZK, de E. Drabek, Rechtsanwalt;

– pentru guvernul austriac, de A. Posch, J. Schmoll și C. Schweda, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de C. Cattabriga și H. Leupold, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: germana.

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 21 octombrie 2021,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung (JO 2004, L 16, p. 44, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 225).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între ZK, pe de o parte, și Landeshauptmann von Wien (Guvernatorul Landului Viena, Austria), pe de altă parte, în legătură cu refuzul acestuia din urmă de a reînnoi permisul de ședere de rezident pe termen lung al celui dintâi.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2003/109

3 Considerentele (2), (4), (6), (10) și (12) ale Directivei 2003/109 au următorul cuprins:

„(2) La reuniunea extraordinară de la Tampere din 15 și 16 octombrie 1999, Consiliul European a afirmat că statutul juridic al resortisanților țărilor terțe trebuie apropiat de cel al resortisanților statelor membre și că unei persoane care are reședința legală într-un stat membru, pe o perioadă determinată, și care este titulară a unui permis de lungă ședere trebuie să i se acorde în statul membru respectiv un ansamblu de drepturi uniforme cât mai apropiate de cele de care beneficiază cetățenii Uniunii Europene.

[…]

(4) Integrarea resortisanților țărilor terțe care s-au stabilit pentru o perioadă lungă în statele membre reprezintă un element cheie în promovarea coeziunii economice și sociale, obiectiv fundamental al Comunității [Europene], prevăzut de [T]ratat[ul][CE].

[…]

(6) Criteriul principal în dobândirea statutului de rezident pe termen lung trebuie să fie durata șederii pe teritoriul unui stat membru. Șederea respectivă trebuie să fi fost legală și neîntreruptă pentru a putea dovedi stabilirea persoanei respective în țara în cauză. Este necesară o anumită flexibilitate pentru a se putea ține seama de circumstanțele care pot determina o persoană să părăsească temporar teritoriul respectiv.

[…]

(10) Trebuie stabilit un sistem de norme de procedură care să reglementeze examinarea cererii de dobândire a statutului de rezident pe termen lung. Procedurile respective trebuie să fie eficiente și să poată fi gestionate, ținând seama de volumul de muncă normal al administrațiilor statelor membre, precum și transparente și echitabile, pentru a oferi persoanelor în cauză un nivel adecvat de certitudine juridică. Ele nu trebuie să reprezinte un mijloc de împiedicare a exercitării dreptului de ședere.

[…]

(12) Pentru a constitui un veritabil instrument de integrare în societatea în care este stabilit rezidentul pe termen lung, rezidentul respectiv trebuie să beneficieze de egalitate de tratament cu cel al cetățenilor statului membru, într-o gamă largă de domenii economice și sociale, în condițiile pertinente definite de prezenta directivă."

4 Articolul 1 din această directivă prevede:

„Prezenta directivă stabilește:

(a) condițiile de acordare și de retragere a statutului de rezident pe termen lung acordat de un stat membru resortisanților țărilor terțe care au reședința legală pe teritoriul său, precum și drepturile aferente și

(b) condițiile de ședere în alte state membre decât cel care a acordat statutul de rezident pe termen lung resortisanților țărilor terțe care beneficiază de statutul respectiv."

5 Articolul 2 din directiva menționată, intitulat „Definiții", prevede:

„În sensul prezentei directive:

[…]

(b) „«rezident pe termen lung» înseamnă orice resortisant al unei țări terțe care este titular al statutului de rezident pe termen lung, astfel cum este prevăzut la articolele 4-7.

[…]"

6 În conformitate cu articolul 4 din aceeași directivă, intitulat „Durata șederii":

„(1) Statele membre acordă statutul de rezident pe termen lung resortisanților țărilor terțe care au avut reședința legală și fără întrerupere pe teritoriul lor timp de cinci ani înainte de a depune cererea în cauză.

[…]

(3) Perioadele de absență de pe teritoriul statului membru în cauză nu întrerup perioada prevăzută la alineatul (1) și sunt luate în considerare în calcularea acesteia dacă nu depășesc șase luni consecutive și un total de 10 luni în cursul perioadei prevăzute la alineatul (1).

[…]"

7 Articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/109, intitulat „Dobândirea statutului de rezident pe termen lung” prevede la alineatul (1):

„Pentru a dobândi statutul de rezident pe termen lung, resortisantul unei țări terțe trebuie să facă o cerere către autoritățile competente ale statului membru în care are reședința. […]”

8 Articolul 8 din această directivă, intitulat „Permisul de ședere [UE] al rezidentului pe termen lung”, prevede:

„(1) Statutul de rezident pe termen lung este permanent, sub rezerva articolului 9.

(2) Statele membre eliberează rezidentului pe termen lung permisul de ședere [UE]. Permisul respectiv are o durată de validitate de cel puțin cinci ani; la expirarea sa, permisul se poate reînnoi de drept, la nevoie la cerere.

[…]”

9 Articolul 9 din aceeași directivă, intitulat „Retragerea sau pierderea statutului”, prevede:

„(1) Rezidentul pe termen lung își pierde dreptul la statutul de rezident pe termen lung în următoarele cazuri:

[…]

(c) absența de pe teritoriul [Uniunii] timp de 12 luni consecutive;

(2) Prin derogare de la alineatul (1) litera (c), statele membre pot prevedea că părăsirea teritoriului Comunității pentru mai mult de douăsprezece luni, pentru motive speciale sau excepționale, nu duce la pierderea sau retragerea statutului.

[…]

(5) Ținând seama de cazurile prevăzute la alineatul (1) litera (c) și la alineatul (4), statele membre care au acordat statutul prevăd o procedură simplificată de redobândire a statutului de rezident pe termen lung. […]”

10 Articolul 11 din Directiva 2003/109, intitulat „Egalitatea de tratament”, prevede:

„(1) Rezidentul pe termen lung beneficiază de egalitate de tratament cu cel aplicat resortisanților naționali în ceea ce privește:

[…]

(b) educația și formarea profesională, inclusiv alocațiile și bursele de studii, în conformitate cu legislația internă;

[…]

(d) securitatea socială, asistența socială și protecția socială astfel cum sunt definite de legislația internă;

(e) avantajele fiscale;

(f) accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii publice, precum și accesul la procedurile de acordare a unei locuințe;

(g) libertatea de asociere, afiliere și participare într-o organizație de lucrători sau angajatori sau în orice organizație profesională, inclusiv avantajele care pot decurge din aceasta, fără a aduce atingere dispozițiilor de drept intern privind ordinea publică și securitatea publică;

[…]

(2) În ceea ce privește alineatul (1) literele (b), (d), (e), (f) și (g), statul membru în cauză poate limita egalitatea de tratamentul la cazurile în care locul de reședință înregistrat sau obișnuit al rezidentului pe termen lung sau acela al membrilor familiei sale pentru care solicită indemnizații, se găsește pe teritoriul său.

[…]"

Directiva 2004/38/CE

11 Articolul 16 alineatul (4) din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO 2004, L 158, p. 77, precum și rectificări în JO 2004, L 229, p. 35, JO 2005, L 197, p. 34, și JO 2020, L 191, p. 6, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56), prevede:

„Odată dobândit, dreptul de ședere permanentă se pierde numai în cazul unei absențe din statul membru gazdă pe o perioadă care depășește doi ani consecutivi."

Dreptul austriac

12 Dispozițiile relevante ale dreptului național figurează în Bundesgesetz über die Niederlassung und den Aufenthalt in Österreich (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz – NAG) (Legea privind stabilirea și șederea) din 16 august 2005 (BGBl. I, 100/2005), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „NAG").

13 Articolul 2 alineatul (7) din NAG are următorul cuprins:

„Șederile de scurtă durată în țară și în străinătate, în special în scopul unor vizite, nu întrerup durata necesară pentru dobândirea sau pentru pierderea unui drept de ședere sau de stabilire. […]"

14 Articolul 20 alineatele (3) și (4) din NAG, intitulat „Durata de valabilitate a permiselor de ședere", prevede:

„(3) Titularii unor permise de ședere în calitate de «rezidenți pe termen lung – UE» […] sunt stabiliți în Austria pe durată nedeterminată, fără a se aduce atingere duratei de valabilitate determinate a documentului corespunzător acestor permise de ședere. Acest document se

eliberează pentru o perioadă de cinci ani și […] se reînnoiește la cerere chiar și după expirarea sa […]

(4) Un permis de ședere în temeiul alineatului (3) devine caduc în cazul în care resortisantul străin se află în afara [Spațiului Economic European (SEE)] mai mult de douăsprezece luni consecutive. Pentru motive care merită în mod special a fi luate în considerare, precum o boală gravă, executarea unei obligații sociale sau a unui serviciu comparabil cu serviciul militar sau cu serviciul civil, resortisantul străin poate locui în afara teritoriului SEE până la 24 de luni, cu condiția de a informa în prealabil autoritățile competente cu privire la acest lucru. În prezența unui interes legitim al resortisantului străin, autoritatea competentă constată, la cerere, că permisul de ședere nu a devenit caduc. Obligația de a face dovada șederii pe teritoriul SEE revine resortisantului străin.

[…]"

Litigiul principal și întrebările preliminare

15 La 6 septembrie 2018, ZK, resortisant kazah, a depus o cerere de reînnoire a permisului său de ședere UE al rezidentului pe termen lung la Guvernatorul Landului Viena. Acesta din urmă a respins cererea menționată prin decizia din 9 iulie 2019.

16 La 12 august 2019, ZK a formulat o acțiune împotriva acestei decizii în fața instanței de trimitere.

17 Instanța de trimitere arată că, deși este cert că, în perioada cuprinsă între luna august 2013 și luna august 2018, precum și ulterior, reclamantul din litigiul principal nu a locuit niciodată în afara teritoriului Uniunii o perioadă de douăsprezece luni consecutive sau mai mult, este la fel de cert că acesta din urmă a fost prezent pe acest teritoriu, în perioada respectivă, timp de numai câteva zile pe an. Această din urmă împrejurare a fost reținută de Guvernatorul Landului Viena pentru a justifica refuzul reînnoirii permisului de ședere UE al rezidentului pe termen lung solicitat de reclamantul din litigiul principal.

18 Din decizia de trimitere reiese că reclamantul din litigiul principal a prezentat în fața instanței de trimitere o analiză juridică realizată de un grup de experți al Comisiei Europene pentru migrație legală, potrivit căreia condiția privind absența de pe teritoriul Uniunii, prevăzută la articolul 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109, trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte, în sensul că numai absența fizică de pe acest teritoriu pe o perioadă de douăsprezece luni consecutive determină pierderea statutului de rezident pe termen lung în temeiul acestei dispoziții și că, în această privință, este indiferent dacă, în cursul perioadei relevante, rezidentul pe termen lung respectiv era, în plus, stabilit din punct de vedere material sau își stabilise reședința obișnuită pe teritoriul menționat.

19 Instanța de trimitere consideră că o asemenea analiză, la care tinde să subscrie, susține argumentația reclamantului din litigiul principal. Astfel, dacă ar fi urmată această analiză, ar fi suficiente chiar și șederi de scurtă durată sau, precum în speță, șederi de numai câteva zile pe an, pentru a exclude aplicarea articolului 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109, astfel încât reclamantul din litigiul principal și-ar păstra statutul de rezident pe termen lung.

20 În aceste împrejurări, Verwaltungsgericht Wien (Tribunalul Administrativ din Viena, Austria) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva [2003/109] trebuie interpretat în sensul că orice ședere fizică pe teritoriul [Uniunii], fie chiar și una scurtă, a unui resortisant al unei țări terțe care este rezident pe termen lung, în cursul unei perioade de douăsprezece luni consecutive, exclude pierderea statutului de rezident pe termen lung al resortisantului unei țări terțe în temeiul acestei dispoziții?

2) În ipoteza în care Curtea răspunde negativ la prima întrebare: care sunt cerințele calitative și/sau cantitative pe care trebuie să le îndeplinească șederile pe teritoriul [Uniunii] în cursul unei perioade de douăsprezece luni consecutive pentru a exclude pierderea statutului de rezident pe termen lung al unui resortisant al unei țări terțe? Șederile timp de douăsprezece luni consecutive pe teritoriul [Uniunii] exclud pierderea statutului de rezident pe termen lung al resortisanților unor țări terțe numai atunci când resortisanții în cauză au avut, în această perioadă, reședința obișnuită sau centrul intereselor lor pe teritoriul [Uniunii]?

3) Sunt compatibile cu articolul 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva [2003/109] reglementările din ordinile juridice ale statelor membre care impun pierderea statutului de rezident pe termen lung al resortisanților unor țări terțe în cazul în care asemenea resortisanți, deși au avut reședința pe teritoriul [Uniunii] timp de douăsprezece luni consecutive, nu au avut pe acest teritoriu nici reședința obișnuită, nici centrul intereselor lor?”

Procedura în fața Curții

21 Instanța de trimitere a solicitat ca trimiterea preliminară să fie judecată potrivit procedurii de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții, arătând, printre altele, că reclamantul din litigiul principal, precum și soția și cei patru copii minori ai acestora erau stabiliți ultima dată în Regatul Unit în temeiul unor permise de ședere din acest stat cu o durată de validitate multianuală. Reclamantul din litigiul principal ar dori însă să se restabilească în Austria, iar membrii familiei sale să i se alăture în temeiul reîntregirii familiei, un astfel de demers presupunând, potrivit reglementării naționale în vigoare, să se constate mai întâi că reclamantul din litigiul principal dispune încă de un drept la statutul de rezident pe termen lung.

22 La 28 septembrie 2020, Camera a treia a Curții a decis, la propunerea judecătoarei raportoare, după ascultarea avocatului general, să respingă această cerere, dat fiind că instanța de trimitere nu prezenta suficient împrejurările care permit să se stabilească urgența de a se pronunța asupra prezentei cauze. Astfel, această instanță nu menționa în special un risc ca reclamantul din litigiul principal și membrii familiei sale să fie supuși unor măsuri de îndepărtare în Regatul Unit sau în Austria și nici o situație în care respectarea drepturilor lor fundamentale, precum dreptul la o viață de familie, ar fi amenințată.

Cu privire la întrebările preliminare

23 Prin intermediul celor trei întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109 trebuie interpretat în sensul că orice prezență fizică a unui rezident pe termen lung pe teritoriul Uniunii în cursul unei perioade de douăsprezece luni consecutive, chiar dacă o astfel de prezență nu depășește, în această perioadă, o durată totală de numai câteva zile, este suficientă pentru a

împiedica pierderea de către acest rezident a dreptului său la statutul de rezident pe termen lung, în temeiul acestei dispoziții, sau dacă, dimpotrivă, dispoziția menționată trebuie interpretată în sensul că permite statelor membre să solicite, în vederea evitării unei asemenea pierderi, ca rezidentul pe termen lung în cauză să îndeplinească condiții suplimentare, precum aceea de a fi avut, în cel puțin o parte a acestei perioade de douăsprezece luni consecutive, reședința obișnuită sau centrul intereselor sale pe teritoriul respectiv.

24 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2003/109, statele membre acordă statutul de rezident pe termen lung resortisanților țărilor terțe care au avut reședința legală și fără întrerupere în ultimii cinci ani pe teritoriul lor. Cu toate acestea, dobândirea acestui statut nu este automată. Astfel, conform articolului 7 alineatul (1) din această directivă, resortisantul unei țări terțe trebuie, în acest scop, să facă o cerere către autoritățile competente ale statului membru în care are reședința, cerere care trebuie însoțită de acte justificative care să facă dovada că îndeplinește condițiile prevăzute la articolele 4 și 5 din directiva menționată. În special, acesta trebuie, în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) litera (a) din aceeași directivă, să demonstreze că dispune de resurse stabile, regulate și suficiente pentru a satisface nevoile proprii și pe cele ale membrilor familiei lor fără a recurge la sistemul de ajutor social al acestui stat membru [Hotărârea din 14 martie 2019, Y. Z. și alții (Fraudă privind reîntregirea familiei), C-557/17, EU:C:2019:203, punctul 59].

25 În speță, este cert că reclamantul din litigiul principal, după ce a dobândit statutul de rezident pe termen lung și după ce i s-a eliberat în Austria un permis de ședere UE al rezidentului pe termen lung în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2003/109, a fost prezent pe teritoriul Uniunii, în perioada cuprinsă între luna august 2013 și luna august 2018, timp de numai câteva zile pe an. Având în vedere această împrejurare, Guvernatorul Landului Viena a apreciat că, în perioada respectivă, acesta trebuia considerat „absent” în sensul articolului 9 alineatul (1) litera (c) din această directivă, o astfel de absență determinând pierderea dreptului persoanei interesate la statutul de rezident pe termen lung, și a refuzat, în consecință, reînnoirea permisului de ședere al acestuia din urmă care atestă statutul menționat.

26 Astfel, trebuie să se examineze condițiile de aplicare a acestei din urmă dispoziții și în special cea referitoare la noțiunea de „absență”.

27 În această privință, conform articolului 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109, rezidentul pe termen lung își pierde dreptul la statutul de rezident pe termen lung în cazul absenței de pe teritoriul Uniunii timp de douăsprezece luni consecutive.

28 Întrucât această dispoziție nu conține nicio trimitere la dreptul național al statelor membre, noțiunea de „absență” care figurează în cuprinsul acesteia trebuie înțeleasă ca fiind o noțiune autonomă de drept al Uniunii, care trebuie interpretată uniform pe teritoriul acesteia din urmă, independent de calificările utilizate în statele membre, ținând seama de termenii dispoziției în cauză, precum și de contextul în care se înscrie aceasta și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte [a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 octombrie 2019, X (Rezidenți pe termen lung – Resurse stabile, regulate și suficiente), C-302/18, EU:C:2019:830, punctul 26].

29 În ceea ce privește, în primul rând, modul de redactare a articolului 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109, trebuie arătat că, într-un număr important de versiuni lingvistice ale acestei directive, în această dispoziție este utilizat un termen echivalent termenului „absență”. Or, noțiunea de „absență”, după cum figurează în dispoziția menționată și în conformitate cu sensul

obișnuit al acestui termen în limbajul curent, înseamnă „lipsa prezenței” fizice pe teritoriul Uniunii a respectivului rezident pe termen lung. Astfel, această noțiune tinde să evidențieze că orice prezență fizică a persoanei interesate pe acest teritoriu este de natură să întrerupă o asemenea absență.

30 Desigur, astfel cum arată guvernul austriac în susținerea interpretării sale cu privire la aceeași dispoziție, potrivit căreia trebuie să se impună ca persoana interesată să aibă reședința obișnuită sau centrul intereselor sale pe teritoriul Uniunii, sunt utilizate, în versiunile în limbile germană și neerlandeză ale articolului 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109, în locul unei expresii ce utilizează cuvântul „absență”, verbele „*aufhalten*” și „*verblijven*”. Astfel, aceste versiuni se sprijină pe faptul ședерii sau rămânerii pe teritoriul Uniunii și ar putea așadar, în funcție de context, să implice o prezență mai perenă decât o prezență fizică de orice durată.

31 Cu toate acestea, o asemenea nuanță, pe de o parte, nu exclude posibilitatea ca aceste expresii să facă referire de asemenea la o simplă lipsă fizică și, pe de altă parte, trebuie, în orice caz, să fie relativizată în măsura în care aceste versiuni lingvistice ale articolului 9 alineatul (2) din Directiva 2003/109 utilizează în plus, și ele, termeni, „*Abwesenheit*” și, respectiv, „*afwezigheid*”, care corespund noțiunii de „absență”.

32 În ceea ce privește, în al doilea rând, contextul în care se înscrie articolul 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109, este necesar să se arate, *primo*, că articolul 8 din Directiva 2003/109 prevede că statutul de rezident pe termen lung este permanent, „sub rezerva articolului 9” din această directivă. Prin urmare, întrucât caracterul permanent al acestui statut constituie regula generală, articolul 9 menționat trebuie interpretat în mod derogatoriu și, în consecință, strict [a se vedea prin analogie, în ceea ce privește articolul 11 alineatul (4) din directiva menționată, Hotărârea din 10 iunie 2021, Land Oberösterreich (Ajutor pentru locuință), C-94/20, EU:C:2021:477, punctul 37]. Această cerință militează împotriva unei interpretări extensive a respectivului articol 9, potrivit căreia simpla prezență fizică a rezidentului pe termen lung pe teritoriul Uniunii nu este suficientă pentru a întrerupe absența sa de pe acest teritoriu.

33 *Secundo*, din articolul 4 din Directiva 2003/109 rezultă în special că, atunci când, printre versiunile lingvistice ale acestei directive menționate la punctul 29 din prezenta hotărâre, aceasta impune persoanei interesate ca prezența sa pe teritoriul în cauză să depășească o simplă prezență fizică și să aibă o anumită durată sau o anumită stabilitate, ea precizează acest lucru în mod expres utilizând expresiile relevante. Astfel, articolul 4 alineatul (1) din această directivă utilizează, în respectivele versiuni, expresii corespunzătoare locuțiunii verbale „a avea reședința” și precizează că persoana interesată trebuie, în temeiul acestei dispoziții, să aibă reședința pe teritoriul statului membru în cauză legală și fără întrerupere timp de cinci ani înainte de a depune cererea sa, sub rezerva perioadelor de absență admise în temeiul articolului 4 alineatul (3) din directiva menționată.

34 Or, asemenea precizări lipsesc la articolul 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109, care se limitează la a defini perioada de absență de pe teritoriul Uniunii care determină pierderea dreptului la statutul de rezident pe termen lung. Această dispoziție nu indică, printre altele, că, pentru a putea întrerupe această absență, prezența persoanei interesate pe acest teritoriu ar trebui să aibă o anumită durată sau să aibă o anumită stabilitate precum cea corespunzătoare faptului că persoana interesată are reședința obișnuită sau centrul intereselor sale pe teritoriul respectiv, contrar celor susținute de guvernul austriac. În plus, dispoziția menționată nu impune nici alte condiții referitoare la durata sau la natura acestei prezențe, legate în special de existența

unei „legături efective și autentice” cu privire la același teritoriu, cum ar fi faptul că persoana interesată are, în statul membru în cauză, membri ai familiei sale sau un patrimoniu, contrar celor arătate de Comisie.

35 Examinarea contextului în care se înscrie articolul 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109 confirmă astfel interpretarea care se desprinde din termenii acestei dispoziții.

36 În ceea ce privește, în al treilea și ultimul rând, obiectivul urmărit de Directiva 2003/109, reiese, *primo*, din considerentele (2), (4), (6) și (12) ale acesteia că urmărește să garanteze integrarea resortisanților țărilor terțe care s-au instalat în mod durabil și legal în statele membre și, în acest scop, să apropie drepturile acestor resortisanți ai unor țări terțe de cele de care se bucură cetățenii Uniunii, în special prin instituirea egalității de tratament cu aceștia din urmă într-o gamă largă de domenii economice și sociale [Hotărârea din 14 martie 2019, Y. Z. și alții (Fraudă privind reîntregirea familiei), C-557/17, EU:C:2019:203, punctul 63]. Pentru ca resortisanții țărilor terțe menționați să poată beneficia de drepturile prevăzute de această directivă, li se acordă, în temeiul articolului 4 alineatul (1) din aceasta, statutul de rezident pe termen lung.

37 Un astfel de obiectiv confirmă o interpretare a articolului 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109, potrivit căreia acești resortisanți ai unor țări terțe, care și-au dovedit deja, prin durata șederii lor pe teritoriul statului membru în cauză, legăturile cu acest stat membru, sunt, în principiu, liberi, asemenea cetățenilor Uniunii, să se deplaseze și să locuiască, de asemenea pe perioade mai lungi, în afara teritoriului Uniunii, fără ca acest lucru să determine, în sine, pierderea statutului lor de rezident pe termen lung, cu condiția să nu fie absenți de pe acest teritoriu pe toată perioada de douăsprezece luni consecutive prevăzută de această dispoziție.

38 *Secundo*, din considerentul (10) al Directivei 2003/109 rezultă că legiuitorul Uniunii a intenționat să urmărească obiectivul vizat la punctul 36 din prezenta hotărâre oferindu-le persoanelor în cauză, în cadrul normelor de procedură care reglementează examinarea cererii de dobândire a acestui statut, un nivel adecvat de certitudine juridică. Or, importanța acordată astfel principiului securității juridice în ceea ce privește dobândirea statutului menționat trebuie în mod necesar să fie valabilă și pentru pierderea sa, în măsura în care face caducă această dobândire, după cum se confirmă de altfel în lucrările pregătitoare ale Directivei 2003/109, în care s-a subliniat că „statutul de rezident pe termen lung trebuie să asigure o securitate juridică maximă titularului său”, „[m]otivele care justifică retragerea sa [trebuind] enumerate și încadrate limitativ” (a se vedea Propunerea de directivă a Consiliului privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung [COM(2001) 127 final]).

39 În această privință, principiul securității juridice, care face parte dintre principiile generale ale dreptului Uniunii, impune în special ca normele de drept să fie clare, precise și previzibile în privința efectelor lor (Hotărârea din 13 februarie 2019, Human Operator, C-434/17, EU:C:2019:112, punctul 34 și jurisprudența citată).

40 Or, interpretarea articolului 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109 în sensul că orice prezență fizică a persoanei interesate pe teritoriul Uniunii este de natură să întrerupă absența acesteia și să evite, în consecință, pierderea statutului său de rezident pe termen lung, în temeiul acestei dispoziții, condiționează menținerea acestui statut de un criteriu clar, precis și previzibil care se referă la un simplu eveniment obiectiv, astfel încât o asemenea interpretare este cea mai în măsură să garanteze persoanelor în cauză un nivel adecvat de securitate juridică.

41 *Tertio*, în ceea ce privește mai precis finalitatea articolului 9 alineatul (1) litera (c) din această directivă, trebuie să se considere că această dispoziție urmărește să evite ca resortisanții țărilor terțe care se află în împrejurări în care menținerea acestui statut nu mai are nicio utilitate pentru realizarea obiectivului menționat la punctul 36 din prezenta hotărâre să continue să beneficieze de statutul de rezident pe termen lung și de drepturile aferente.

42 În această privință, Curtea a statuat, în ceea ce privește articolul 16 alineatul (4) din Directiva 2004/38, că această dispoziție vizează pierderea dreptului de ședere permanentă al unui cetățean al Uniunii din cauza unor absențe din statul membru gazdă pe o perioadă care depășește doi ani consecutivi și că o astfel de măsură se justifică prin faptul că, după o asemenea absență, legătura cu statul membru gazdă este slăbită (Hotărârea din 21 iulie 2011, Dias, C-325/09, EU:C:2011:498, punctul 59 și jurisprudența citată).

43 Deși Directivele 2003/109 și 2004/38 se disting una de cealaltă prin obiectivele și finalitățile lor, nu este mai puțin adevărat că, astfel cum a arătat și domnul avocat general în esență la punctele 40-43 din concluzii, dispozițiile acestor directive se pot preta la o analiză comparată și, dacă este cazul, pot face obiectul unor interpretări similare, ceea ce este justificat, printre altele, în cazul articolului 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109 și al articolului 16 alineatul (4) din Directiva 2004/38, care se bazează pe aceeași logică.

44 Rezultă că, fără a aduce atingere posibilității prevăzute la articolul 9 alineatul (2) din Directiva 2003/109, alineatul (1) litera (c) al acestui articol vizează, în definitiv, pierderea dreptului la statutul de rezident pe termen lung în situații în care este slăbită legătura pe care titularul acestui drept o avea anterior cu teritoriul Uniunii. Or, această situație se regăsește, în conformitate cu dispoziția menționată, numai după o absență de pe acest teritoriu pe o perioadă de douăsprezece luni consecutive.

45 În consecință, finalitatea specifică a articolului 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109 confirmă interpretarea acestei dispoziții potrivit căreia, pentru a împiedica pierderea dreptului la statutul de rezident pe termen lung, este suficient ca resortisantul pe termen lung să fie prezent, în cursul perioadei de douăsprezece luni consecutive după începerea absenței sale, pe teritoriul Uniunii, chiar dacă o astfel de prezență nu depășește câteva zile.

46 În aceste condiții, situația unui rezident pe termen lung care a petrecut câteva zile pe an pe teritoriul Uniunii și, astfel, nu a fost absent o perioadă de douăsprezece luni consecutive trebuie diferențiată de cea în care ar exista indicii potrivit cărora un astfel de rezident ar fi săvârșit un abuz de drept. În speță, dosarul de care dispune Curtea nu menționează niciun element care să permită să se concluzioneze în sensul existenței unui asemenea abuz de drept.

47 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109 trebuie interpretat în sensul că orice prezență fizică pe teritoriul Uniunii a unui rezident pe termen lung în cursul unei perioade de douăsprezece luni consecutive, chiar dacă o astfel de prezență nu depășește, în această perioadă, o durată totală de numai câteva zile, este suficientă pentru a împiedica pierderea de către acest rezident a dreptului său la statutul de rezident pe termen lung, în temeiul acestei dispoziții.

Cu privire la cheltuielile de judecată

48 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 9 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung trebuie interpretat în sensul că orice prezență fizică pe teritoriul Uniunii Europene a unui rezident pe termen lung în cursul unei perioade de douăsprezece luni consecutive, chiar dacă o astfel de prezență nu depășește, în această perioadă, o durată totală de numai câteva zile, este suficientă pentru a împiedica pierderea de către acest rezident a dreptului său la statutul de rezident pe termen lung, în temeiul acestei dispoziții.

Semnături